

M. Antila, L. Eskelinen, M. Kallio-Savela
P. Väisänen-Haapanen

12.11.2014

Dnro 4599/90/2014

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
rahoitus@minedu.fi

Lausuntopyyntö 17.10.2014

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi koulutuksen rahoituksesta

Pyydettyinä lausuntoon Suomen Kuntaliitto esittää seuraavaa:

Kuntaliitto kiinnittää huomiota rahoituslakiesitysten lyhyeen lausuntoaikaan. Myös rahoitusjärjestelmien valmistelu-aika on ollut lyhyt. Kuntien ja koulutusjärjestäjien mahdollisuutta rahoitusjärjestelmä uudistusesitykseen perehtymiseen ja käsittelyyn ei ole riittävästi huomioitu.

Esitysluonnoksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Hallituksen esitysluonnoksen lähtökohtana on uudistaa hallituksen rakennepoliittisen ohjelman päätösten mukaisesti toisen asteen koulutuksen valtionosuusperusteita ja toteuttaa vuoteen 2017 kohdistuvat valtiontalouden säästöpäätöksistä johtuvat rahoitukseen kohdistuvat muutokset sekä lisätä rahoitusjärjestelmän ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä ja selkeyttä. Hallituksen rakennepoliittisen ohjelman toimeenpanopäätöksen mukaisen rahoituksen kehittämiseksi rahoitusjärjestelmän uudistus kohdistuu kauttaaltaan rahoituksen määräytymisperusteisiin.

Kuntaliitto toteaa, että julkisen talouden, sekä valtion että kuntien, heikentyminen asettaa kunnat koulutuksen järjestäjinä haasteelliseen tilanteeseen. Kuntien taloudellisen tilanteen heikkenemisen yksi suuri tekijä on valtionosuuksien leikkaaminen. Tilanne on vakava ja sen vuoksi on pohdittava koko valtakunnan tasolla, miten koulutus voidaan järjestää laadukkaasti sekä kustannustehokkaasti.

Kuntaliitto pitää moitittavana, että toisen asteen koulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamista ei valmisteltu lainkaan peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistuksen yhteydessä. Erityisesti julkisen talouden haasteellisessa tilanteessa kokonaisvaltainen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen olisi ollut ensiarvoisen tärkeää.

Kuntaliitto kannattaa esitysluonnoksen tavoitetta, että rahoitusjärjestelmä on ennakoitava, läpinäkyvä ja selkeä. Kuntaliitto katsoo, että esitysluonnoksessa nämä tavoitteet eivät kuitenkaan toteudu. Lukiokoulutuksen nykyinen yksinkertainen rahoitusjärjestelmä toteuttaa jo nämä tavoitteet. Ammatillisen koulutuksen osalta rahoitusjärjestelmän uudistusesitysluonnos tekee rahoitusjärjestelmästä entistä vaikeaselkoisemman.

Ehdotuksen mukaan eduskunnan vuosittain päättämä talousarvio asettaisi toiminnalle määrärahakaton. Rahoitusosuuksille ei olisi etukäteen asetettua hintaa, eikä rahoitus seuraisi suoraan toteutuneita kustannuksia. Rahoituksen lähtökohtana on turvata tarkoituksenmukainen ja riittävän ennakoitava rahoitus. Esityksessä ehdotetaan, että rahoituksen määräytymisestä todellisen kustannuspohjan perusteella luovutaan.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että lukio- ja ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksen tulisi pohjautua jatkossakin laissa säädettyyn kustannuspohjaan. Tämä mahdollistaa kustannusten ja rahoituksen välisen suhteen arvioimisen ja läpinäkyvyyden. Kustannustiedonkeruun jatkaminen on toteuttamismallista riippumatta jatkossakin välttämätöntä.

Puhdas talousarvioperusteinen lukio- ja ammatillisen koulutuksen rahoitus on ongelmallinen. Rahoituksen tulee olla jatkossakin kuntien ja muiden koulutuksen järjestäjien kannalta pitkäjänteistä ja ennakoitavissa, jotta koulutusta kyetään ylläpitämään koko maan kattavasti koulutustarpeiden mukaisesti.

Kuntaliitto muistuttaa perustuslain mukaisesta rahoitusperiaatteesta, jonka mukaisesti valtion tulee varmistaa perusrahoituksen tosiasiallinen riittävyys toimintalainsäädännön mukaisten tehtävien toteuttamiseen.

Esitysluonnoksessa rahoitusjärjestelmää uudistettaisiin siten, että maksetaan ensisijaisesti suorituksista ja tuloksista, ei opiskeluajasta.

Kaikissa koulutusmuodoissa talousarvion mukainen kokonaisrahoitus ehdotetaan jaettavaksi kolmeen erilliseen rahoitusosuuteen, joita olisivat perusrahoitusosuus, suoritusrahoitusosuus ja vaikuttavuusrahoitusosuus. Kunkin rahoitusosuuden perusteina huomioitaisiin erilaisia suoritteita, kuten opiskelijavuodet, tutkinnot ja tutkinnon osat, lukion oppimäärä, saavutettavuus, työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen ja opiskelijahyvinvointikysely ja opiskelijan antama työelämäpalaute sekä opintojen keskeyttämisen vähentäminen. Rahoitusosuuksien keskinäiset painoarvot sekä niissä huomioitavat suoritteet vaihtelisivat koulutusmuodoittain.

Opiskelijamäärien käyttäminen rahoituksen perusteena korvattaisiin opiskelijavuosilla. Opiskelijavuodella tarkoitettaisiin 365 kalenteripäivää, joiden aikana opiskelija tai tutkinnon suorittaja otetaan huomioon rahoituksen perusteena. Perusrahoitusosuudessa suoritteina huomioitaisiin toteutuneet opiskelijavuodet.

Koulutuksen järjestäjille kustakin rahoitusosuudesta myönnettävä rahoitus vastaisi koulutuksen järjestäjän toteuttamien suoritteiden suhteellista osuutta kaikkien koulutuksen järjestäjien suoritteista. Suoritteiden euromääräinen arvo määräytyisi ja vaihtelisi vuosittain sen perusteella, mikä on suoritteiden valtakunnallinen kokonaismäärä. Tämä menettely pitäisi suorituksista maksettavan rahoituksen valtion talousarviossa päätetyn määrärahan puitteissa.

Toisen asteen, niin lukiokoulutuksen kuin ammatillisen peruskoulutuksen, rahoitusjärjestelmässä tulee varmistaa riittävä perusrahoitus koko ikäluokan kouluttamiseksi ja erilaisten opiskelijoiden tarpeiden huomioimiseksi.

Suoritusrahoitus on periaatteessa hyväksyttävä. Vaikutusten arvioinnissa tulee huolellisesti arvioida minkälaiseen toimintaan se ohjaa. Lukiokoulutuksen järjestäjää suoritusrahoitus esimerkiksi ohjaa estämään opiskelijoiden siirtymisen toiselle koulutuksen järjestäjälle. Ohjauksivaikutus on opiskelijan edun vastaista. Lakiehdotusluonnoksen tavoitetta helpottaa opiskelijan siirtymistä toiselle järjestäjälle ei saavuteta.

Vaikuttavuusrahoitus soveltuu huonosti nuorten koulutukseen, koska koulutuksen järjestäjän tehtävänä on huolehtia kaikkien niille säädettyjen tehtävien ja velvoitteiden hoitamisesta ja siten, että kaikki, myös heikommat, opiskelijat saavat tutkintonsa suoritetuksi. Vaikuttavuusrahoitus lisää valtion ohjausvaltaa suuntaamaan voimavaroja mittareiden mukaisesti toimiin, ei kaikkien lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Kuntaliitto ei kannata valtion ohjaamaa vaikuttavuusrahoitusta erityisesti lukiokoulutukseen, sillä lukioiden välisiä eroja ei juurikaan ole todettu. Lukiokoulutus suoritetaan vain kerran ja keskeyttäneiden opiskelijoiden määrä on vähäinen. Ammatillisessa peruskoulutuksessa vaikuttavuusrahoituksen osuutta ei pitäisi nykyisestä kasvattaa. Koulutuksen arviointivelvoite sisältyy lainsäädäntöön ja on keskeinen osa toiminnan kehittämistä. Lainsäädäntö varmistaa koulutuksen laadun.

Esitysluonnoksen 4 §:ssä määritellään kunnan omarahoitusosuus lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksessa. Kuntien omarahoitusosuus toisen asteen koulutukseen kasvaa merkittävästi ammattikorkeakoulun rahoitusvastuun siirtyessä valtiolle. Vuonna 2015 kuntien omarahoitusosuus on noin 70 %. Kuntien omarahoitusosuus on esitysluonnoksessa 58,11 %.

Kuntaliitto pitää tärkeänä, että kuntien rahoitusvastuun kokonaiskuvan muodostamiseksi ammattikorkeakoulujen 291 miljoonan euron siirtovaikutus kuntien omarahoitusosuuteen kuvataan selkeästi, koska se nousee noin 70 %:iin vuonna 2015.

Kuntaliitto jättää varauman lausua 4 §:n, kunnan omarahoitusosuus lukiolaissa tarkoitetun koulutuksen ja ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksessa, sisällöstä kunnes kaikki asiaa koskeva valmisteilla oleva lainsäädäntö on Kuntaliiton arvioitavissa.

Vaikutusten arviointi

Kuntaliitto katsoo, että on hyvä, että esityksessä on pyritty arvioimaan vaikutuksia monesta näkökulmasta. Kuntaliitto katsoo, että vaikutusten arviointi on kuitenkin ylimalkaista, erityisesti kunnallistaloudellisten vaikutusten arviointi on lähes olematonta. Ottaen huomioon rahoitusjärjestelmän kauaskantoiset vaikutukset vaikutusten arviointi pitää tehdä monipuolisemmin ja huolellisemmin.

Eduskunta on kirjelmässään Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta 2015-2018 (20/2014 vp) edellyttänyt, että hallitus arvioi koulutusta koskevien uudistusten vaikutukset etukäteen monipuolisesti ja huolellisesti ennen hallituksen esitysten antamista tai ennen muiden päätösten tekoa.

Kuntaliitto kantaa syvää huolta lukio- ja ammatilliseen koulutukseen sekä vapaaseen sivistystyöhön kohdistuvien erillisten toimenpiteiden yhteisvaikutuksesta erityisesti kun samaan aikaan niihin kohdistuu merkittävät säästötoimenpiteet. Yhteisvaikutus saattaa olla täysin ennalta arvaamaton ja ei-toivottu.

Kuntaliitto katsoo, että erillisten toimenpiteiden, säädösmuutosten sekä valtionrahoituksen leikkausten yhteisvaikutus tulee arvioida huolellisesti ennen yksittäisten päätösten tekoa.

Hallituksen esityksen luonnoksessa on useissa pykälissä ehdotukset lakiin kirjattavista erilaisista rahoitukseen liittyvistä kertoimista sekä eri koulutusmuotojen rahoitusosuuksista. Valtioneuvoston asetuksella olisi tarkoitus säätää tarkemmin muun muassa kertoimista sekä koulutusmuotokohtaisesti suoritusrahoitusosuuksien ja vaikuttavuusrahoitusosuuden jakautumisesta ja laskentakriteereistä.

Kuntaliitto kiinnittää huomioita siihen, että lausunnolla olevassa luonnoksessa ei ole mukana valtioneuvoston asetusluonnosta eikä asetuksella säädettävien asioiden sisältöä ole esityksen perusteluissa tarkemmin kuvattu. Kuntaliitto jättää varauman lausua asetuksella säädettävistä asioista tarkemmin siinä vaiheessa, kun ehdotettava säädöspohja on kokonaisuutena Kuntaliiton arvioitavissa.

Harkinnanvarainen korotus

Hallituksen esitysluonnoksen 14 §:ssä ja 27 §:ssä säädetään harkinnanvaraisista korotuksista. Lukiokoulutuksen osalta harkinnanvaraiseen rahoitukseen varataan enintään 0,5 prosenttia valtion talousarvioon lukiokoulutukseen varatuista määrärahoista. Oppilaitosmuotoisessa ammatillisessa peruskoulutuksessa vastaavaa harkinnanvaraisen määrärahan enimmäismäärää ei ole määritely.

Kuntaliitto katsoo, että hallituksen esitysluonnoksen 55 §:n mukaisessa kuntien ja valtion välisessä neuvottelumenettelyssä tulee käsitellä myös harkinnanvaraisen rahoituksen osuutta, koska se vähentää koulutuksen järjestämiseen varattua kokonaisrahoitusta, josta noin 70 % on kuntien rahoitusta.

Harkinnanvaraista korotusta koskevien rahoituksen myöntämisen kriteerien tulisi olla riittävän läpinäkyviä ja ennakoitavia myös koulutuksen järjestäjille.

Koska harkinnanvarainen rahoitus vähennetään oppilaitosmuotoisen ammatillisen peruskoulutuksen koulutuksen järjestäjille myönnettävästä kokonaisrahoituksesta, harkinnanvaraisen korotuksen osuus kokonaisrahoituksesta tulee olla vähäinen kuten lukiokoulutuksessa.

Arvonlisäveron korvaaminen yksityisille koulutuksen järjestäjille

Esityksen mukaan talousarviomäärärahoista rahoitetaan rahoitusosuuksien lisäksi seuraavat kokonaisuudet: erityisopetuksen erityisen koulutustehtävän rahoitus ammatillisessa peruskoulutuksessa, majoitusrahoitus sekä harkinnanvarainen rahoitus lukiossa ja ammatillisessa peruskoulutuksessa. Nämä vähennetään talousarviomäärärahoista ennen rahoitusosuuksien laskemista. Lisäksi esitysluonnoksen mukaan arvonlisävero yksityisille koulutuksen järjestäjille korvattaisiin erillisellä määrärahalta. Esitysluonnoksen 7 §:n mukaan tähän erilliseen määrärahaan sisältyy kuntien rahoitusosuus.

Kuntaliitto pitää hyvänä, että arvonlisäveron korvaamiseen yksityisille koulutuksen järjestäjille varataan erillinen määräraha.

Kuntaliitto ei hyväksy, että valtiolle maksettavaan arvonlisäveroon sisältyy kuntien rahoitusosuutta, joka käytännössä vuonna 2015 on noin 70 %. Arvonlisäveroon varattava määräraha tulee olla kokonaan valtion rahoittamaa.

Lukiokoulutus

Hallituksen esitysluonnoksen yleisperusteluissa todetaan, että tavoitteena on lisätä rahoitusjärjestelmän ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä ja selkeyttä. Lukiokoulutuksen rahoitusjärjestelmän uudistamisen tavoitteena on tehostaa koulutusjärjestelmän toimintaa sekä vahvistaa järjestäjien edellytyksiä vastata nykyistä joustavammin opiskelijoiden, työelämän, muun yhteiskunnan sekä alueiden muuttuviin tarpeisiin laadukkaalla opetuksella ja koulutuksella.

Kuntaliitto korostaa, että lukiokoulutus nykyisellään on erittäin tuloksellista, tehokasta ja laadukasta. Lukiokoulutus on maassamme edullisinta toisen asteen koulutusta, jolla on saavutettu erinomaisia tuloksia. Keskeyttäminen on vähäistä ja koulutus on ollut laadukasta kaikissa lukioissa. Tutkimuksissa ei lukiokoulutuksessa ja sen tehokkuudessa ole osoitettu suuria eroja maan eri lukioissa. Jokaisesta lukiosta on hyvät mahdollisuudet hakeutua jatko-opintoihin, niin korkeakouluihin kuin toisen asteen ylioppilaspoljaisiin ammatillisiin peruskoulutuksiin. Saavutettavuus on hyvä pääosin koko maassa.

Kuntaliitto katsoo, että nyt lausunnolla olevan esitysluonnoksen mukaisella rahoitusuudistuksella ei voida lukiokoulutukselle asetettavia tavoitteita saavuttaa. Uudistusesitys sen sijaan monimutkaistaa ja tekee rahoitusjärjestelmästä nykyistä huomattavasti monimutkaisemman ja byrokraattisemman.

Esityksessä perusrahoituksen osana koulutuksen järjestäjä voi saada saavutettavuuskorotusta 17 §:n 3, 4 ja 5 momentin mukaisesti.

Kuntaliitto korostaa, että on hyvä että lukiokoulutuksen saavutettavuus koko maassa huomioidaan esitettyjen perusteiden mukaisesti. Toisen asteen koulutuksen saatavuus nuorille kotoa käsin on ensiarvoisen tärkeää ja ehkäisee syrjäytymistä. Lukiokoulutuksen ja perusopetuksen yläkoulujen yhteistoiminta tulee jatkossakin turvata. Kuntaliitto toteaa, että saavutettavuuskorotusta koskevat momentit ovat vaikealukuisia.

Koulutuksen järjestäjälle myönnettäisiin esitysluonnoksen 19 §:n mukaan vaikuttavuusrahoitusta opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittumisen, lukio-opintojen keskeyttämisen vähentymisen ja opiskelijahyvinvointikyselyn pisteytyksen perusteella. Vaikuttavuusrahoitusta laskettaessa otettaisiin huomioon ylioppilastutkinnon suorittaneiden opiskelijoiden jatko-opintoihin sijoittuminen kolmen vuoden kuluessa ylioppilastutkinnon suorittamisesta. Jatko-opintoihin sijoittuneilla tarkoitetaan esitysluonnoksessa korkeakoulussa tai ammatillisessa koulutuksessa opiskelevia sekä korkeakoulututkinnon tai ammatillisen tutkinnon suorittaneita.

Kuntaliitto ei hyväksy sitä, että tiedonkeruu ulkomaille jatko-opintoihin sijoittuneista olisi koulutuksen järjestäjän tehtävä. Kuntaliitto edellyttää, että valtio vastaa vaikuttavuusrahoituksen myöntämisen edellytyksenä olevien tietojen keruusta ja tietojen oikeellisuudesta. Jatko-opinnot ulkomailta lisääntyvät jatkossa suuresti globalisaation myötä ja niihin tulisi opiskelijoita kannustaa. Esityksen mukaisen rahoitussäädöksen nojalla se on kuitenkin koulutuksen järjestäjän edun vastaista.

Kuntaliitto huomauttaa, että myös lukiokoulutuksen jälkeinen työelämään sijoittuminen tulisi olla yksi vaikuttavuusrahoituksen kriteeri. Kuntaliitto korostaa, että lukiokoulutuksen järjestäjän tehtävänä on järjestää lukio-opetus kaikille, eikä se voi vaikuttaa esimerkiksi korkeakoulujen aloituspaikkoihin.

Kuntaliitto esittää, että rahoitusjärjestelmäuudistuksen yhteydessä lukiokoulutuksen rahoitusta kehitetään siten, että turvataan lukiokoulutukselle asetetut uudistuvat pedagogiset ja menetelmälliset vaatimukset.

Lukiokoulutuksen yksikköhintarahoitus on selvästi alhaisemmalla tasolla kuin ammatillisen peruskoulutuksen alhaisin yksikköhintarahoitus. Opetusjärjestelyt ovat koulutusmuodoissa kuitenkin samankaltaisia. Valtiontalouden säästövaikutukset ovat entisestään suurentaneet tätä eroa.

Kuntaliitto katsoo, että ennen uuteen rahoitusjärjestelmään siirtymistä lukiokoulutuksen opiskelijakohtaisen yksikköhintarahoituksen tulee vastata ammatillisen peruskoulutuksen yhteiskuntatieteen, liiketalouden ja hallinnonalan opiskelijakohtaisen yksikköhintarahoituksen tasoa.

Ammatillinen koulutus

Hallituksen esitysluonnoksen yleisperustelujen mukaan ammatillisen koulutuksen järjestäjien rahoitusta tulee kehittää siten, että se muodostaa nykyistä selkeämmän kokonaisuuden ja tukee elinikäiselle oppimiselle, yhteiskuntatieteen toteuttamiselle sekä koulutusjärjestelmän laadulle, tehokkuudelle ja tuloksellisuudelle asetettavien tavoitteiden saavuttamista.

Kuntaliitto katsoo, että ammatillisen koulutuksen osalta nyt lausuttavana olevalla esityksellä edellä esitettyjä tavoitteita ei kaikilta osin saavuteta. Kuntaliitto katsoo, että näihin tavoitteisiin päästäisiin paremmin siten, että pääasiassa nuorille tarkoitettussa ammatillisessa peruskoulutuksessa sekä ammatillisessa aikuiskoulutuksessa (ml. ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintoon valmistavassa koulutuksessa) olisi oma säätely- ja rahoitusjärjestelmänsä. Tehokkuuden lisäämiseksi saman koulutuksen järjestäjän tulee jatkossakin voida toteuttaa joustavasti sekä ammatillista peruskoulutusta että ammatillista aikuiskoulutusta.

Kuntaliitto katsoo, että luonnoksessa esitetty rahoitusjärjestelmä ei tunnista ammatillisen perustutkinnon osalta näyttötutkinnoilla suoritettavaa ammatillista peruskoulutusta ja siihen valmentavaa koulutusta. Kuntaliitto kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksen rahoituksen myöntämisen perusteet ovat joiltain osin liian opiskelija- ja tilannekohtaisia. Tiedonkeruu tulee aiheuttamaan koulutuksen järjestäjälle ja erityisesti opetushenkilöstölle lisää kirjaamis- ja ilmoitustyötä. Resurssien vähentyessä opettajien työaika pitäisi pystyä käyttämään opiskelijoiden oppimisen ohjaamiseen.

Lisäksi Kuntaliitto kiinnittää huomiota siihen, että pykäläluonnokset eivät kaikilta osin vastaa pykäläkohtaisissa perusteluissa esitettyä.

Ammatillisesta peruskoulutuksesta ja lukiokoulutuksesta annettujen lakien muuttamishdotukset

27 § Opiskelijaksi ottamisen perusteet, lakiehdotus ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Säännöstä ehdotetaan tarkistettavaksi siten, että henkilö voitaisiin ottaa opiskelijaksi myös tutkinnon osaan johtavaan koulutukseen. Suunnitelmassa on, että ammatillisen tutkinnon suorittaneet ohjataan pääsääntöisesti näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen säädöksiä muuttamalla.

Kuntaliitto katsoo, että myös ammatillisen perustutkinnon tutkinnon osia suoritamaan tuleviin henkilöihin tulisi soveltaa samaa periaatetta.

31 b § Poissaolevaksi ilmoittautuminen, lakiehdotus ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain muuttamisesta ja 24 § Opiskeluaika, lakiehdotus lukiolain muuttamisesta

Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännös, jossa säädettäisiin ammatillista perustutkintoa suorittavan opiskelijan oikeudesta ilmoittautua poissaolevaksi opiskelijaksi. Vastaavasti lukiolaissa säädettäisiin opiskelijan oikeudesta ilmoittautua poissaolevaksi. Poissaolevaksi ilmoittautuminen olisi opiskelijan päätettävissä. Ehdotetun säännöksen perusteella ammatillisen peruskoulutuksen opiskelija voisi siis näin halutessaan ilmoittautua poissaolevaksi neljän lukukauden ajaksi perusteltua syytä ilmoittamatta ja lukiolainen enintään neljän kuukauden ajaksi.

Kuntaliitto ei pidä tarkoituksenmukaisena, että opiskelija voisi ilman perusteltua syytä ilmoittautua poissaolevaksi opiskelijaksi. Se voisi, erityisesti ammatillisen peruskoulutuksen opiskelijan kohdalla, lisätä riskiä, että nuori ei suorita toisen asteen tutkintoa ja on näin vaarassa syrjäytyä.

Kuntaliitto katsoo hyväksi, että lakiehdotuksen mukaiset opiskelijoiden poissaolot otetaan huomioon opiskeluajan rahoitusta laskettaessa niin että opiskelija-vuosiin laskettaisiin vain läsnäoloaika.

SUOMEN KUNTALIITTO

Tuula Haatainen
varatoimitusjohtaja

Terhi Päivärinta
johtaja, opetus ja kulttuuri

Lausunnon keskeinen sisältö

Kuntaliitto kannattaa esitysluonnoksen tavoitetta, että rahoitusjärjestelmä on ennakoitava, läpinäkyvä ja selkeä, mutta toteaa että esitysluonnoksessa nämä tavoitteet eivät kuitenkaan toteudu. Lukiokoulutuksen nykyinen yksinkertainen rahoitusjärjestelmä toteuttaa jo nämä tavoitteet.

Kuntaliitto katsoo, että puhdas talousarvioperusteinen lukio- ja ammatillisen koulutuksen rahoitus on ongelmallinen ja esittää, että kustannuspohjiin perustuvan rahoitusjärjestelmän säilyttäminen on tärkeää, joten muutosta talousarviopohjaiseen rahoitukseen ei tule toteuttaa toisen asteen koulutuksessa.

Toisen asteen, niin lukiokoulutuksen kuin ammatillisen peruskoulutuksen, rahoitusjärjestelmässä tulee varmistaa riittävä perusrahoitus koko ikäluokan kouluttamiseksi. Valtionosuusrahoituksen tulee turvata koulutuksen järjestäjän kaikkien lakisääteisten tehtävien hoitaminen.

Kuntaliitto korostaa, että on hyvä että nuorten koulutuksen saavutettavuus koko maassa huomioidaan. Toisen asteen koulutuksen saatavuus nuorille kotoa käsin on ensiarvoisen tärkeää ja ehkäisee syrjäytymistä.

Kuntaliitto katsoo, että ammatillisessa koulutuksessa pääasiassa nuorille tarkoitettussa ammatillisessa peruskoulutuksessa sekä ammatillisessa aikuiskoulutuksessa (ml. ammatillisen perustutkinnon näyttötutkintoon valmistavaan koulutukseen) tulisi olla oma säätely- ja rahoitusjärjestelmänsä.

Lukiokoulutuksen rahoituksen taso tulee suhteuttaa ammatillisen peruskoulutuksen halvimman koulutusalan tasoon siten, että ennen uuteen rahoitusjärjestelmään siirtymistä lukiokoulutuksen opiskelijakohtaisen yksikköhintarahoituksen tulee vastata ammatillisen peruskoulutuksen yhteiskuntatieteen, liiketalouden ja hallinnonalan opiskelijakohtaisen yksikköhintarahoituksen tasoa.

Vaikuttavuusrahoitusta ei tule lisätä ammatillisessa peruskoulutuksessa ja lukiokoulutuksessa vaikuttavuusrahoitusta ei tule ottaa käyttöön. Kuntaliitto katsoo lisäksi, että harkinnanvarainen korotus tulee käsitellä kuntien ja valtion välisessä neuvottelumenettelyssä.

Hallituksen esityksen perusteluissa vaikutusten arviointi on ylimalkaista, erityisesti kunnallistaloudellisten vaikutusten arviointi on lähes olematonta. Esityksen vaikutusten arvioinnin lisäksi erillisten toimenpiteiden, säädösmuutosten sekä valtionrahoituksen leikkausten yhteisvaikutus tulee arvioida huolellisesti ennen yksittäisten päätösten tekoa.

Lisäksi Kuntaliitto jättää varauman lausua asetuksella säädettävistä asioista tarkemmin, kun ehdotettava säädöspohja on kokonaisuutena Kuntaliiton arvioitavissa

Yksityiskohtaiset huomiot esitetään Kuntaliiton lausunnossa.